

Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τους περιορισμούς που συνδέονται άμεσα με τις συγκεντρώσεις και είναι απαραίτητοι για την πραγματοποίησή τους

(2005/C 56/03)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ.139/2004 του Συμβουλίου της 20ής Ιανουαρίου 2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων ⁽¹⁾ (εφεξής «κανονισμός συγκεντρώσεων») προβλέπει στο άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο β), δεύτερο εδάφιο και στο άρθρο 8, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο και παράγραφος 2 τρίτο εδάφιο ότι η απόφαση που κηρύσσει μια συγκέντρωση συμβατή με την κοινή αγορά «θεωρείται ότι καλύπτει τους περιορισμούς που συνδέονται άμεσα και είναι απαραίτητοι για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης».
2. Με την τροποποίηση των κανόνων που διέπουν την αξιολόγηση των περιορισμών που συνδέονται άμεσα με τη συγκέντρωση και είναι απαραίτητοι για την πραγματοποίησή της (στο εξής αναφερόμενοι επίσης ως «παρεπόμενοι περιορισμοί»), καθιερώνεται μια αρχή αυτοαξιολόγησης των εν λόγω περιορισμών. Αυτό εκφράζει την πρόθεση του νομοθέτη να μην υποχρεώνει την Επιτροπή να εκτιμά και να εξετάζει μεμονωμένα τους παρεπόμενους περιορισμούς. Η αντιμετώπιση των παρεπόμενων περιορισμών βάσει του κανονισμού συγκεντρώσεων επεξηγείται περαιτέρω στο 21ο σημείο της αιτιολογικής σκέψης του κανονισμού, που αναφέρει ότι «οι αποφάσεις της Επιτροπής με τις οποίες κηρύσσονται οι συγκεντρώσεις συμβατές με την κοινή αγορά κατ' εφαρμογή του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να καλύπτουν αυτομάτως τους περιορισμούς αυτούς, χωρίς να υποχρεούται η Επιτροπή να αξιολογεί τους εν λόγω περιορισμούς κατά περίπτωση». Ενώ η αιτιολογική σκέψη προβλέπει ότι η Επιτροπή θα εξακολουθεί να έχει αρμοδιότητα όσον αφορά ορισμένα ειδικά καινοφανή ή ανεπίλυτα ζητήματα που δημιουργούν πραγματική αβεβαιότητα, σε όλες τις άλλες περιπτώσεις συνιστά καθήκον των συμμετεχουσών επιχειρήσεων να αξιολογούν μόνες τους κατά πόσον και σε ποιο βαθμό οι συμφωνίες τους μπορούν να θεωρηθούν ως παρεπόμενες μιας πράξης συγκέντρωσης. Οι διαφορές που προκύπτουν σχετικά με το αν οι περιορισμοί συνδέονται άμεσα με τη συγκέντρωση και είναι απαραίτητοι για την πραγματοποίησή της και ως εκ τούτου καλύπτονται από την απόφαση έγκρισής της από την Επιτροπή, μπορούν να επιλύονται ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων.
3. Η αρμοδιότητα που διατηρεί η Επιτροπή διευκρινίζεται στο σημείο 21 της αιτιολογικής σκέψης του κανονισμού συγκεντρώσεων, όπου ορίζεται ότι η Επιτροπή θα πρέπει, εφόσον το ζητήσουν οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις, να αξιολογεί ρητά τον παρεπόμενο χαρακτήρα των περιορισμών, εάν μια υπόθεση παρουσιάζει «καινοφανή και ανεπίλυτα ζητήματα που δημιουργούν πραγματική αβεβαιότητα». Εν συνέχεια το «καινοφανές ή ανεπίλυτο ζήτημα που δημιουργεί πραγματική αβεβαιότητα» ορίζεται στην αιτιολογική σκέψη ως ζήτημα το οποίο «δεν καλύπτεται από την ισχύουσα ανακοίνωση της Επιτροπής ή από δημοσιευμένη απόφαση της Επιτροπής.»
4. Για να δημιουργηθεί ασφάλεια δικαίου για τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις, στην παρούσα ανακοίνωση δίνονται οδηγίες σχετικά με την ερμηνεία της έννοιας των παρεπόμενων περιορισμών. Οι οδηγίες που περιέχονται στα τμήματα που ακολουθούν αφορούν τα βασικά στοιχεία της πρακτικής που ακολουθεί η Επιτροπή και καθορίζουν τις αρχές για να αξιολογηθεί κατά πόσον και σε ποιο βαθμό θεωρείται ότι αποτελούν παρεπόμενους περιορισμούς τα συνήθως απαντώμενα είδη συμφωνιών.
5. Ωστόσο, σε υποθέσεις που χαρακτηρίζονται από εξαιρετικές περιστάσεις που δεν καλύπτονται από την παρούσα ανακοίνωση μπορεί να δικαιολογηθεί η απομάκρυνση από τις αρχές αυτές. Τα μέρη μπορούν να βρουν σε δημοσιευμένες αποφάσεις της Επιτροπής ⁽²⁾ περαιτέρω στοιχεία που θα τα κατευθύνουν σχετικά με το κατά πόσον οι συμφωνίες τους μπορούν να θεωρηθούν ως παρεπόμενοι περιορισμοί ή όχι. Καθόσον έχουν προηγουμένως αντιμετωπισθεί από την Επιτροπή, σε δημοσιευμένες αποφάσεις της, υποθέσεις που χαρακτηρίζονται από εξαιρετικές περιστάσεις ⁽³⁾, δεν αποτελούν «καινοφανή ή ανεπίλυτα ζητήματα» κατά την έννοια του σημείου 21 της αιτιολογικής σκέψης του κανονισμού συγκεντρώσεων.

⁽¹⁾ ΕΕ L 24 της 29.1.2004, σ. 1.

⁽²⁾ Στο πλαίσιο της παρούσας ανακοίνωσης, μια απόφαση θεωρείται δημοσιευμένη, εάν έχει δημοσιευθεί στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή είναι διαθέσιμη για το κοινό στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής.

⁽³⁾ Βλ. για παράδειγμα απόφαση της Επιτροπής της 1ης Σεπτεμβρίου 2000 (COMP/M.1980 — Volvo/Renault, σημείο 56) — υψηλός βαθμός πίστης των πελατών· απόφαση της Επιτροπής της 23ης Οκτωβρίου 1998 (IV/M.1298 — Kodak/Imation, σημείο 73) — μεγάλος κύκλος ζωής των προϊόντων· απόφαση της Επιτροπής της 13ης Μαρτίου 1995 (IV/M.550 — Union Carbide/Enichem, σημείο 99) — περιορισμένος αριθμός εναλλακτικών παραγωγών· απόφαση της Επιτροπής της 30ής Απριλίου 1992 (IV/M.197 — Solvay-Laporte/Intertox, σημείο 50) — απαιτούμενη μεγαλύτερη προστασία της τεχνολογίας.

6. Ως εκ τούτου, μια υπόθεση παρουσιάζει ένα «καινοφανές και ανεπίλυτο ζήτημα που δημιουργεί πραγματική αβεβαιότητα», εάν οι σχετικοί περιορισμοί δεν καλύπτονται από την παρούσα ανακοίνωση και δεν έχουν προηγουμένως εξεταστεί από την Επιτροπή σε δημοσιευμένες αποφάσεις της. Όπως διευκρινίζεται στο σημείο 21 της αιτιολογικής σκέψης του κανονισμού συγκεντρώσεων, η Επιτροπή, εφόσον το ζητήσουν τα μέρη, θα αξιολογεί ρητά τέτοια ζητήματα στις συγκεκριμένες υποθέσεις. Τηρώντας τις απαιτήσεις εμπιστευτικότητας, η Επιτροπή θα παρέχει κατάλληλη δημοσιότητα στις εν λόγω αξιολογήσεις, με τις οποίες θα αναπτύσσονται περαιτέρω οι αρχές που διατυπώνονται στην παρούσα ανακοίνωση.
7. Εφόσον οι περιορισμοί συνδέονται άμεσα με τη συγκέντρωση και είναι απαραίτητοι για την πραγματοποίησή της, το άρθρο 21 παράγραφος 1 του κανονισμού συγκεντρώσεων προβλέπει ότι εφαρμόζεται μόνον ο κανονισμός αυτός, και όχι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1/2003⁽¹⁾, ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1017/68⁽²⁾ και ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 4056/86⁽³⁾. Αντίθετα, για τους περιορισμούς που δεν μπορούν να θεωρηθούν ως άμεσα συνδεδεμένοι και απαραίτητοι για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης, εξακολουθούν να έχουν εφαρμογή τα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης ΕΚ. Ωστόσο, το γεγονός και μόνο ότι μια συμφωνία ή ρύθμιση δεν θεωρείται παρεπόμενη μιας συγκέντρωσης, δεν θίγει το νομικό καθεστώς της τελευταίας. Οι εν λόγω συμφωνίες ή ρυθμίσεις πρέπει να αξιολογούνται σύμφωνα με τα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης ΕΚ και τις σχετικές κανονιστικές διατάξεις και ανακοινώσεις⁽⁴⁾. Μπορεί επίσης να υπόκεινται στην εφαρμογή τυχόν εφαρμοστέων εθνικών κανόνων ανταγωνισμού. Ως εκ τούτου, οι συμφωνίες που περιέχουν περιορισμούς του ανταγωνισμού, αλλά δεν θεωρούνται ότι συνδέονται άμεσα με τη συγκέντρωση και ότι είναι απαραίτητοι για την πραγματοποίησή της σύμφωνα με την παρούσα ανακοίνωση, μπορεί να εμπίπτουν παρόλα αυτά στις διατάξεις αυτές.
8. Η ερμηνεία του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο β), δεύτερο εδάφιο, του άρθρου 8, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο και παράγραφος 2, τρίτο εδάφιο του κανονισμού συγκεντρώσεων από την Επιτροπή δεν προδικάζει την ερμηνεία που μπορεί να δοθεί από το Δικαστήριο ή το Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
9. Η παρούσα ανακοίνωση αντικαθιστά την προηγούμενη ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τους περιορισμούς που συνδέονται άμεσα με τις συγκεντρώσεις και είναι απαραίτητοι για την πραγματοποίησή τους⁽⁵⁾.

II. ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

10. Μια συγκέντρωση μπορεί να περιλαμβάνει συμβατικές ρυθμίσεις και συμφωνίες για την απόκτηση ελέγχου κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού συγκεντρώσεων. Όλες οι συμφωνίες που αφορούν την εκπλήρωση του κύριου στόχου της συγκέντρωσης⁽⁶⁾, όπως οι σχετικές με την πώληση μεριδίων ή στοιχείων ενεργητικού μιας επιχείρησης, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της συγκέντρωσης. Εκτός από τις ρυθμίσεις και συμφωνίες αυτές, τα μέρη που συμμετέχουν σε μια συγκέντρωση μπορεί να συνάπτουν και άλλες συμφωνίες που δεν αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της συγκέντρωσης, αλλά είναι δυνατόν να περιορίσουν την ελευθερία δράσης των μερών στην αγορά. Εάν οι συμφωνίες αυτές περιέχουν παρεπόμενους περιορισμούς, αυτοί καλύπτονται αυτομάτως από την απόφαση με την οποία κηρύσσεται η συγκέντρωση συμβατή με την κοινή αγορά.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2002 για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της Συνθήκης, (ΕΕ L 1 της 4.1.2003, σ. 1). Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 411/2004, (ΕΕ L 68 της 6.3.2004, σ. 1).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1017/68 του Συμβουλίου της 19ης Ιουλίου 1968 περί εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού στους τομείς των σιδηροδρομικών, οδικών και εσωτερικών πλωτών μεταφορών, (ΕΕ L 175 της 23.7.1968, σ. 41). Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1/2003.

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 4056/86 του Συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 1986 για τον καθορισμό του τρόπου εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης στις θαλάσσιες μεταφορές, (ΕΕ L 378 της 31.12.1986, σ. 4). Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1/2003.

⁽⁴⁾ Βλ. π.χ. για τις συμφωνίες παροχής αδειών εκμετάλλευσης τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 772/2004 της Επιτροπής της 27ης Απριλίου 2004 για την εφαρμογή του άρθρου 81 παράγραφος 3 της συνθήκης σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών μεταφοράς τεχνολογίας, (ΕΕ L 123 της 27.4.2004, σ. 11)· βλ. π.χ. για τις συμφωνίες αγοράς και εφοδιασμού τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2790/1999 της Επιτροπής της 22ας Δεκεμβρίου 1999 για την εφαρμογή του άρθρου 81, παράγραφος 3 της συνθήκης σε ορισμένες κατηγορίες κάθεται συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών, (ΕΕ L 336 της 29.12.1999, σ. 21).

⁽⁵⁾ ΕΕ C 188 της 4.7.2001, σ. 5.

⁽⁶⁾ Βλ. π.χ. απόφαση της Επιτροπής της 10ης Αυγούστου 1992 (IV/M.206 — Rhône-Poulenc/SNIA, σημείο 8.3)· απόφαση της Επιτροπής της 19ης Δεκεμβρίου 1991 (IV/M.113 — Courtaulds/SNIA, σημείο 35)· απόφαση της Επιτροπής της 2ας Δεκεμβρίου 1991 (IV/M.102 — TNT/Canada Post/DBP Postdienst/La Poste/PTT Poste & Sweden Post, σημείο 46).

11. Η άμεση σχέση των περιορισμών με τη συγκέντρωση και η αναγκαιότητά τους εκτιμώνται με βάση αντικειμενικά κριτήρια. Οι περιορισμοί δεν συνδέονται άμεσα ούτε είναι απαραίτητοι για την πραγματοποίηση μιας συγκέντρωσης, απλώς και μόνο επειδή θεωρούνται ως τέτοιοι από τα μέρη.
12. Για να θεωρηθεί ότι οι περιορισμοί έχουν άμεση σχέση με την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης, πρέπει να συνδέονται στενά με την ίδια τη συγκέντρωση. Δεν αρκεί η συμφωνία να έχει συναφθεί στο ίδιο πλαίσιο ή ταυτόχρονα με τη συγκέντρωση⁽¹⁾. Οι περιορισμοί που συνδέονται άμεσα με τη συγκέντρωση σχετίζονται από οικονομική άποψη με την κύρια πράξη και αποσκοπούν στην εξασφάλιση της ομαλής μετάβασης στη νέα εταιρική διάρθρωση μετά τη συγκέντρωση.
13. Οι συμφωνίες πρέπει να είναι «απαραίτητες για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης»⁽²⁾, με την έννοια ότι ελλείψει αυτών των συμφωνιών η συγκέντρωση είτε δεν θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί είτε η πραγματοποίησή της θα γινόταν μόνο σε πολύ πιο αβέβαιες συνθήκες, με αισθητά υψηλότερο κόστος, σε σημαντικά μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και με πολύ περισσότερες δυσχέρειες⁽³⁾. Οι συμφωνίες που είναι απαραίτητες για την πραγματοποίηση μιας συγκέντρωσης κατά κανόνα αποσκοπούν στην προστασία της αξίας των μεταβιβαζόμενων περιουσιακών στοιχείων⁽⁴⁾, στη διατήρηση της συνέχειας του εφοδιασμού μετά τη διάσπαση της προηγούμενης οικονομικής οντότητας⁽⁵⁾ ή στην εξασφάλιση της εκκίνησης μιας νέας οντότητας⁽⁶⁾. Για να προσδιοριστεί αν ο περιορισμός είναι αναγκαίος, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όχι μόνο η φύση του, αλλά να διασφαλίζεται ότι η διάρκεια, το αντικείμενο και το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής του δεν υπερβαίνουν το εύλογα απαιτούμενο για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης. Εάν υπάρχουν εξίσου αποτελεσματικές εναλλακτικές λύσεις για την επίτευξη του επιδιωκόμενου θεμιτού στόχου, οι επιχειρήσεις πρέπει να επιλέγουν τη λύση εκείνη που είναι αντικειμενικά λιγότερο περιοριστική για τον ανταγωνισμό.
14. Για τις συγκεντρώσεις που πραγματοποιούνται σταδιακά, οι συμβατικές ρυθμίσεις που αφορούν τα στάδια πριν από την απόκτηση ελέγχου κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού συγκεντρώσεων, δεν μπορεί κατά κανόνα να θεωρηθούν ότι συνδέονται άμεσα με τη συγκέντρωση και είναι απαραίτητες για την πραγματοποίησή της. Ωστόσο, η συμφωνία να μην επέλθουν αλλαγές στις επιχειρηματικές δραστηριότητες της εταιρείας-στόχου μέχρι την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης, δεν θεωρείται ως άμεσα συνδεδεμένη με τη συγκέντρωση και απαραίτητη για την πραγματοποίησή της από κοινού προσφοράς εξαγοράς.⁽⁷⁾ Το ίδιο ισχύει, στο πλαίσιο από κοινού προσφοράς εξαγοράς, για τη συμφωνία των από κοινού αγοραστών μιας επιχείρησης να απέχουν από την υποβολή χωριστών ανταγωνιστικών προσφορών για την ίδια επιχείρηση ή από την απόκτηση του ελέγχου της με άλλο τρόπο.
15. Οι συμφωνίες που χρησιμεύουν για τη διευκόλυνση της από κοινού απόκτησης ελέγχου πρέπει να θεωρούνται ως άμεσα συνδεδεμένες με τη συγκέντρωση και απαραίτητες για την πραγματοποίησή της. Αυτό ισχύει για τις συμφωνίες μεταξύ των μερών που αφορούν την από κοινού απόκτηση ελέγχου με σκοπό την πραγματοποίηση της διανομής των στοιχείων του ενεργητικού, προκειμένου να διανεμούν μεταξύ τους τις παραγωγικές εγκαταστάσεις ή τα δίκτυα διανομής, μαζί με τα από κοινού αποκτηθέντα εμπορικά σήματα της επιχείρησης.
16. Καθόσον η εν λόγω διανομή συνεπάγεται διάσπαση της προϋπάρχουσας οικονομικής οντότητας, οι ρυθμίσεις που καθιστούν δυνατή αυτή τη διάσπαση υπό εύλογους όρους πρέπει να θεωρηθούν ως άμεσα συνδεδεμένες με τη συγκέντρωση και απαραίτητες για την πραγματοποίησή της βάσει των αρχών που αναπτύσσονται κατωτέρω.

⁽¹⁾ Επίσης, ο περιορισμός μπορεί, εφόσον πληρούνται όλες οι άλλες προϋποθέσεις, να «συνδέεται άμεσα», ακόμη και αν δεν έχει συναφθεί ταυτόχρονα με τη συμφωνία που υλοποιεί τον κύριο στόχο της συγκέντρωσης.

⁽²⁾ Βλ. Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, υπόθεση 42/84 (*Remia*), Συλλογή 1985, σ. 2545, σκέψη 20· Πρωτοδικείο, υπόθεση T-112/99 (*Métropole Télévision — M6*), Συλλογή 2001, σ. II-2459, σκέψη 106.

⁽³⁾ Απόφαση της Επιτροπής της 18ης Δεκεμβρίου 2000 (COMP/M.1863 — *Vodafone/BT/Airtel JV*, σημείο 20).

⁽⁴⁾ Απόφαση της Επιτροπής της 30ής Ιουλίου 1998 (IV/M.1245 — *VALEO/ITT Industries*, σημείο 59)· απόφαση της Επιτροπής της 3ης Μαρτίου 1999 (IV/M.1442 — *MMP/AFP*, σημείο 17)· απόφαση της Επιτροπής της 9ης Μαρτίου 2001 (COMP/M.2330 — *Cargill/Banks*, σημείο 30)· απόφαση της Επιτροπής της 20ής Μαρτίου 2001 (COMP/M.2227 — *Goldman Sachs/Messer Griesheim*, σημείο 11).

⁽⁵⁾ Απόφαση της Επιτροπής της 25ης Φεβρουαρίου 2000 (COMP/M.1841 — *Celestica/IBM*, σημείο 21).

⁽⁶⁾ Απόφαση της Επιτροπής της 30ής Μαρτίου 1999 (IV/JV.15 — *BT/ATT*, σημεία 207-214)· απόφαση της Επιτροπής της 22ας Δεκεμβρίου 2000 (COMP/M.2243 — *Stora Enso/Assidoman/JV*, σημεία 49, 56 και 57).

⁽⁷⁾ Απόφαση της Επιτροπής της 27ης Ιουλίου 1998 (IV/M.1226 — *GEC/GPTH*, σημείο 22)· απόφαση της Επιτροπής της 2ας Οκτωβρίου 1997 (IV/M.984 — *Dipont/ICI*, σημείο 55)· απόφαση της Επιτροπής της 19ης Δεκεμβρίου 1997 (IV/M.1057 — *Terra Industries/ICI*, σημείο 16)· απόφαση της Επιτροπής της 18ης Δεκεμβρίου 1996 (IV/M.861 — *Textron/Kautex*, σημεία 19 και 22)· απόφαση της Επιτροπής της 7ης Αυγούστου 1996 (IV/M.727 — *BP/Mobil*, σημείο 50).

III. ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΣΥΝΘΗΕΙΣ ΡΗΤΡΕΣ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΕΞΑΓΟΡΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

17. Οι περιορισμοί που συμφωνούνται μεταξύ των μερών κατά τη μεταβίβαση μιας επιχείρησης μπορεί να είναι προς όφελος είτε του αγοραστή είτε του πωλητή. Κατά κανόνα, η ανάγκη προστασίας είναι πιο επιτακτική για τον αγοραστή παρά για τον πωλητή. Ο αγοραστής είναι αυτός που πρέπει να εξασφαλίσει ότι θα μπορέσει να αξιοποιήσει πλήρως την εξαγοραζόμενη επιχείρηση. Έτσι, κατά γενικό κανόνα, οι περιορισμοί προς όφελος του πωλητή είτε δεν είναι καθόλου απαραίτητοι για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης ούτε συνδέονται άμεσα μ' αυτήν ⁽¹⁾, είτε η έκταση ή/και η διάρκειά τους πρέπει να είναι πιο περιορισμένες από ό,τι στις ρήτρες υπέρ του αγοραστή ⁽²⁾.

A. Ρήτρες μη άσκησης ανταγωνισμού

18. Οι υποχρεώσεις μη άσκησης ανταγωνισμού που επιβάλλονται στον πωλητή κατά τη μεταβίβαση μιας επιχείρησης ή τμήματός της μπορεί να είναι απαραίτητες για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης και να συνδέονται άμεσα με αυτήν. Για να περιέλθει η πλήρης αξία των μεταβιβαζόμενων περιουσιακών στοιχείων στον αγοραστή, ο τελευταίος χρειάζεται κάποια προστασία από τον ανταγωνισμό του πωλητή, ώστε να εξασφαλίσει την πίστη της πελατείας και να αφομοιώσει και να αξιοποιήσει την τεχνογνωσία. Οι ρήτρες μη ανταγωνισμού διασφαλίζουν τη μεταβίβαση στον αγοραστή της πλήρους αξίας των μεταβιβαζόμενων περιουσιακών στοιχείων, τα οποία περιλαμβάνουν γενικά τόσο πάγια όσο και άυλα στοιχεία ενεργητικού, όπως η φήμη και πελατεία που απέκτησε ή η τεχνογνωσία ⁽³⁾ που ανέπτυξε ο πωλητής. Τα στοιχεία αυτά όχι μόνο συνδέονται άμεσα με τη συγκέντρωση, αλλά είναι επίσης αναγκαία για την πραγματοποίησή της, εφόσον, χωρίς αυτά, θα πρέπει εύλογα να υποτεθεί ότι δεν θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί η μεταβίβαση της επιχείρησης ή τμήματός της.
19. Ωστόσο, αυτές οι ρήτρες μη ανταγωνισμού δεν δικαιολογούνται από τον θεμιτό στόχο της πραγματοποίησης της συγκέντρωσης, παρά μόνο εφόσον η διάρκεια, το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής, το αντικείμενό τους και τα πρόσωπα που συνδέονται μ' αυτές δεν υπερβαίνουν το εύλογα θεωρούμενο αναγκαίο για την επίτευξη του στόχου αυτού ⁽⁴⁾.
20. Οι ρήτρες μη ανταγωνισμού δικαιολογούνται για χρονικά διαστήματα έως τριών ετών ⁽⁵⁾, όταν η μεταβίβαση της επιχείρησης περιλαμβάνει την πελατεία με τη μορφή υπεραξίας (goodwill), καθώς και της τεχνογνωσίας ⁽⁶⁾. Εφόσον περιλαμβάνεται μόνον η υπεραξία, δικαιολογούνται για διαστήματα έως δύο έτη ⁽⁷⁾.
21. Αντίθετα, οι ρήτρες μη ανταγωνισμού δεν μπορεί γενικά να θεωρηθούν αναγκαίες, όταν η μεταβίβαση περιορίζεται στην πραγματικότητα σε πάγια στοιχεία (όπως εδαφικές εκτάσεις, κτίρια ή μηχανολογικό εξοπλισμό) ή σε αποκλειστικά δικαιώματα βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας (οι δικαιούχοι των οποίων θα μπορούσαν να ζητήσουν αμέσως ένομη προστασία σε περίπτωση προσβολής αυτών των δικαιωμάτων από τον εκχωρητή τους).
22. Το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής μιας ρήτρας μη ανταγωνισμού θα πρέπει κανονικά να περιορίζεται στην περιοχή στην οποία ο πωλητής προσέφερε τα σχετικά προϊόντα ή υπηρεσίες πριν από τη μεταβίβαση, εφόσον τεκμαίρεται ότι ο αγοραστής δεν έχει ανάγκη προστασίας από τον ανταγωνισμό του πωλητή στις περιοχές στις οποίες δεν είχε προηγουμένως διεισδύσει ο τελευταίος ⁽⁸⁾. Το γεωγραφικό πεδίο μπορεί να επεκταθεί σε περιοχές στις οποίες ο πωλητής σχεδίαζε να δραστηριοποιηθεί κατά τον χρόνο της συναλλαγής, υπό τον όρο ότι είχε ήδη πραγματοποιήσει επενδύσεις για να προετοιμάσει την κίνηση αυτή.

⁽¹⁾ Απόφαση της Επιτροπής της 27ης Ιουλίου 1998 (IV/M.1226 — *GEC/GPTH*, σημείο 24).

⁽²⁾ Βλ. π.χ. για μια ρήτρα προστασίας ενός μέρους της επιχείρησης που διατηρεί ο πωλητής: απόφαση της Επιτροπής της 30ής Αυγούστου 1993 (IV/M.319 — *BHF/CCF/Charterhouse*, σημείο 16).

⁽³⁾ Όπως ορίζεται στο άρθρο 1, παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 772/2004.

⁽⁴⁾ Βλ. Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, υπόθεση 42/84 (*Remia*), Συλλογή 1985, σ. 2545, σκέψη 20· Πρωτοδικείο, υπόθεση T-112/99 (*Métropole Télévision — M6*), Συλλογή 2001, σ. II-2459, σκέψη 106.

⁽⁵⁾ Βλ. για εξαιρετικές περιπτώσεις που δικαιολογούνται μεγαλύτερα χρονικά διαστήματα π.χ. απόφαση της Επιτροπής της 1ης Σεπτεμβρίου 2000 (COMP/M.1980 — *Volvo/Renault V.I.*, σημείο 56)· απόφαση της Επιτροπής της 27ης Ιουλίου 1995 (IV/M.612 — *RWE-DEA/Enichem Augusta*, σημείο 37)· απόφαση της Επιτροπής της 23ης Οκτωβρίου 1998 (IV/M.1298 — *Kodak/Imation*, σημείο 74).

⁽⁶⁾ Απόφαση της Επιτροπής της 2ας Απριλίου 1998 (IV/M.1127 — *Nestlé/Dalgety*, σημείο 33)· απόφαση της Επιτροπής της 1ης Σεπτεμβρίου 2000 (COMP/M.2077 — *Clayton Dubilier & Rice/Iteltel*, σημείο 15)· απόφαση της Επιτροπής της 2ας Μαρτίου 2001 (COMP/M.2305 — *Vodafone Group PLC/EIRCELL*, σημεία 21 και 22).

⁽⁷⁾ Απόφαση της Επιτροπής της 12ης Απριλίου 1999 (IV/M.1482 — *KingFisher/Grosslabor*, σημείο 26)· απόφαση της Επιτροπής της 14ης Δεκεμβρίου 1997 (IV/M.884 — *KNP BT/Bunzl/Wilhelm Seiler*, σημείο 17).

⁽⁸⁾ Απόφαση της Επιτροπής της 14ης Δεκεμβρίου 1997 (IV/M.884 — *KNP BT/Bunzl/Wilhelm Seiler*, σημείο 17), απόφαση της Επιτροπής της 12ης Απριλίου 1999 (IV/M.1482 — *KingFisher/Grosslabor*, σημείο 27)· απόφαση της Επιτροπής της 6ης Απριλίου 2001 (COMP/M.2355 — *Dow/Enichem Polyurethane*, σημείο 28)· απόφαση της Επιτροπής της 4ης Αυγούστου 2000 (COMP/M.1979 — *CDC/Banco Uruguay/JV*, σημείο 18).

23. Ομοίως, η ισχύς των ρητρών μη ανταγωνισμού πρέπει να περιορίζεται στα προϊόντα (περιλαμβανομένων των βελτιώσεων ή εξελίξεών τους και των προϊόντων που τα αντικαθιστούν) και στις υπηρεσίες που αποτελούν το αντικείμενο της οικονομικής δραστηριότητας της μεταβιβαζόμενης επιχείρησης. Μπορεί να περιλαμβάνονται προϊόντα και υπηρεσίες σε προχωρημένο στάδιο ανάπτυξης κατά τον χρόνο της συναλλαγής, ή προϊόντα που έχουν αναπτυχθεί πλήρως, αλλά δεν έχουν ακόμη διατεθεί στο εμπόριο. Η προστασία από τον ανταγωνισμό του πωλητή για προϊόντα και υπηρεσίες που δεν αποτελούσαν αντικείμενο δραστηριότητας της μεταβιβαζόμενης επιχείρησης πριν από τη μεταβίβασή της δεν θεωρείται αναγκαία ⁽¹⁾.
24. Ο πωλητής μπορεί να δεσμευθεί για τον εαυτό του, τις θυγατρικές του και τους εμπορικούς του αντιπροσώπους. Αντίθετα, η υποχρέωση επιβολής ανάλογων περιορισμών σε τρίτους δεν θεωρείται αναγκαία για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης ούτε άμεσα συνδεόμενη μ' αυτήν. Αυτό ισχύει ιδίως για τις ρήτρες που περιορίζουν την ελευθερία των μεταπωλητών ή των χρηστών να πραγματοποιούν εισαγωγές ή εξαγωγές.
25. Οι ρήτρες που περιορίζουν το δικαίωμα του αγοραστή να αγοράζει ή να κατέχει συμμετοχές σε εταιρεία που ανταγωνίζεται τη μεταβιβαζόμενη επιχείρηση θεωρούνται ότι σχετίζονται άμεσα με τη συγκέντρωση και είναι απαραίτητες για την πραγματοποίησή της υπό τους ίδιους όρους που αναφέρονται ανωτέρω για τις ρήτρες μη άσκησης ανταγωνισμού, εκτός εάν απαγορεύουν στον πωλητή να αγοράζει ή να κατέχει, για καθαρά χρηματοοικονομικές επενδύσεις, συμμετοχές που δεν του παρέχουν, άμεσα ή έμμεσα, διοικητικές αρμοδιότητες ή οποιαδήποτε ουσιαστική επιρροή σε εταιρεία που ανταγωνίζεται τη μεταβιβαζόμενη επιχείρηση ⁽²⁾.
26. Οι ρήτρες μη προσέλκυσης προσωπικού του άλλου μέρους και τήρησης της εμπιστευτικότητας έχουν ανάλογες επιπτώσεις και επομένως θα πρέπει να εκτιμώνται με παρόμοιο τρόπο όπως οι ρήτρες μη ανταγωνισμού ⁽³⁾.

B. Συμφωνίες παραχώρησης αδειών εκμετάλλευσης

27. Η μεταβίβαση επιχείρησης ή τμήματός της μπορεί να περιλαμβάνει την εκχώρηση στον αγοραστή δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας ή τεχνογνωσίας που επιτρέπουν την πλήρη αξιοποίηση των μεταβιβαζόμενων στοιχείων ενεργητικού. Ωστόσο, ο πωλητής μπορεί να διατηρεί τα δικαιώματα αυτά και να τα εκμεταλλεύεται στο πλαίσιο άλλων δραστηριοτήτων εκτός από εκείνες που μεταβιβάστηκαν. Στις περιπτώσεις αυτές, το σύνηθες μέσο για να εξασφαλιστεί ότι ο αγοραστής θα έχει την πλήρη χρήση των μεταβιβαζόμενων στοιχείων ενεργητικού είναι η σύναψη συμφωνιών παραχώρησης άδειας εκμετάλλευσης. Ομοίως, εάν μαζί με την επιχείρηση ο πωλητής έχει εκχωρήσει και δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας και επιθυμεί να συνεχίσει να χρησιμοποιεί όλα ή ορισμένα από τα δικαιώματα αυτά για άλλες δραστηριότητες εκτός από εκείνες που μεταβιβάστηκαν, ο αγοραστής θα του παραχωρήσει σχετική άδεια εκμετάλλευσης.
28. Οι άδειες εκμετάλλευσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ⁽⁴⁾, παρόμοιων δικαιωμάτων ή τεχνογνωσίας ⁽⁵⁾ μπορεί να θεωρηθούν αναγκαίες για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης. Μπορεί επίσης να θεωρηθούν αναπόσπαστο συστατικό στοιχείο της συγκέντρωσης και, εν πάση περιπτώσει, δεν είναι αναγκαία για την περιορισμένη διάρκεια. Αυτές οι άδειες εκμετάλλευσης μπορούν να είναι απλές ή αποκλειστικές και η ισχύς τους να περιορίζεται σε ορισμένους τομείς που αντιστοιχούν στις δραστηριότητες των μεταβιβαζόμενων επιχειρήσεων.

⁽¹⁾ Απόφαση της Επιτροπής της 14ης Δεκεμβρίου 1997 (IV/M.884 — KNP BT/Bunzl/Wilhelm Seiler, σημείο 17)· απόφαση της Επιτροπής της 2ας Μαρτίου 2001 (COMP/M.2305 — Vodafone Group PLC/EIRCELL, σημείο 22)· απόφαση της Επιτροπής της 6ης Απριλίου 2001 (COMP/M.2355 — Dow/Enichem Polyurethane, σημείο 28)· απόφαση της Επιτροπής της 4ης Αυγούστου 2000 (COMP/M.1979 — CDC/Banco Urquijo/JV, σημείο 18).

⁽²⁾ Απόφαση της Επιτροπής της 4ης Φεβρουαρίου 1993 (IV/M.301 — Tesco/Catteau, σημείο 14)· απόφαση της Επιτροπής της 14ης Δεκεμβρίου 1997 (IV/M.884 — KNP BT/Bunzl/Wilhelm Seiler, σημείο 19)· απόφαση της Επιτροπής της 12ης Απριλίου 1999 (IV/M.1482 — Kingfisher/Grosslabor, σημείο 27)· απόφαση της Επιτροπής της 6ης Απριλίου 2000 (COMP/M.1832 — Ahold/ICA Förbundet/Canica, σημείο 26).

⁽³⁾ Συνεπώς δεν μπορούν να παραταθούν οι ρήτρες εμπιστευτικότητας για τα στοιχεία των πελατών. Αντίθετα, οι ρήτρες εμπιστευτικότητας σχετικά με την τεχνογνωσία μπορεί να δικαιολογηθούν για μεγαλύτερες χρονικές περιόδους, βλ. απόφαση της Επιτροπής της 29ης Απριλίου 1998 (IV/M.1167 — ICI/Williams, σημείο 22)· απόφαση της Επιτροπής της 30ης Απριλίου 1992 (IV/M.197 — Solvay-Laporte/Interox, σημείο 50).

⁽⁴⁾ Περιλαμβανομένων των αιτήσεων για διπλώματα ευρεσιτεχνίας, των υποδειγμάτων χρησιμότητας, των αιτήσεων καταχώρισης υποδειγμάτων χρησιμότητας, σχεδίων, τοπογραφιών ημιαγωγών προϊόντων, των πιστοποιητικών χρησιμότητας, των συμπληρωματικών πιστοποιητικών προστασίας για φάρμακα ή άλλα προϊόντα για τα οποία μπορούν να χορηγηθούν τέτοια συμπληρωματικά πιστοποιητικά προστασίας, και των πιστοποιητικών φυτοκαλλιέργειας, όπως αναφέρονται στο άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο η) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 772/2004.

⁽⁵⁾ Όπως ορίζονται στο άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο θ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 772/2004.

29. Ωστόσο, οι εδαφικοί περιορισμοί ως προς την παραγωγή που αντιστοιχούν στην περιοχή που καλύπτει η μεταβιβαζόμενη δραστηριότητα, δεν είναι απαραίτητοι για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης. Όσον αφορά τις άδειες εκμετάλλευσης που παραχωρεί ο πωλητής μιας επιχείρησης στον αγοραστή, μπορούν να επιβληθούν στον πωλητή εδαφικοί περιορισμοί υπό τους ίδιους όρους που προβλέπονται για τις ρήτρες μη ανταγωνισμού στο πλαίσιο της πώλησης επιχειρήσεων.
30. Οι προβλεπόμενοι σε άδειες εκμετάλλευσης περιορισμοί που υπερβαίνουν σε έκταση τα ανωτέρω, όπως εκείνοι που προστατεύουν μάλλον τον δικαιοπάροχο παρά τον δικαιοδόχο, δεν είναι συνήθως απαραίτητοι για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης ⁽¹⁾.
31. Ομοίως, όσον αφορά τις άδειες εκμετάλλευσης εμπορικών σημάτων, διακριτικών τίτλων, δικαιωμάτων σε σχέδια και υποδείγματα, πνευματικής ιδιοκτησίας ή παρόμοιων δικαιωμάτων, ενδέχεται να υπάρχουν περιπτώσεις που ο πωλητής επιθυμεί να εξακολουθήσει να έχει τα δικαιώματα αυτά για τις δραστηριότητες που διατηρεί, ενώ ο αγοραστής επιθυμεί να τα αποκτήσει για να μπορέσει να διαθέσει στην αγορά τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που παράγονται από τη μεταβιβασθείσα επιχείρηση ή από τμήμα αυτής. Και στις περιπτώσεις αυτές ισχύουν οι παραπάνω παρατηρήσεις ⁽²⁾.

Γ. Υποχρεώσεις αγοράς και εφοδιασμού

32. Σε πολλές περιπτώσεις, η μεταβίβαση επιχείρησης ή τμήματός της μπορεί να συνεπάγεται διάσπαση των παραδοσιακών σχέσεων αγοράς και εφοδιασμού που υπήρχαν ως αποτέλεσμα της προϋπάρχουσας ολοκλήρωσης των δραστηριοτήτων στο εσωτερικό της οικονομικής μονάδας του πωλητή. Για να καταστεί δυνατή η διάσπαση της οικονομικής μονάδας του πωλητή και η μεταβίβαση μέρους των στοιχείων ενεργητικού στον αγοραστή με λογικούς όρους, είναι συχνά αναγκαίο να διατηρηθούν, τουλάχιστον για μια μεταβατική περίοδο, οι υφιστάμενοι δεσμοί μεταξύ πωλητή και αγοραστή. Αυτό επιτυγχάνεται συνήθως με την ανάληψη υποχρεώσεων αγοράς και εφοδιασμού από τον πωλητή ή/και τον αγοραστή της επιχείρησης ή τμήματός της. Λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαίτερη κατάσταση που προκύπτει από τη διάσπαση της οικονομικής μονάδας του πωλητή, οι υποχρεώσεις αυτές μπορούν να θεωρηθούν αναγκαίες για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης και άμεσα συνδεδεμένες μ' αυτήν. Οι υποχρεώσεις αυτές μπορεί να είναι προς όφελος του πωλητή καθώς και του αγοραστή, ανάλογα προς τις ειδικές περιστάσεις της υπόθεσης.
33. Οι υποχρεώσεις αυτές μπορεί να έχουν σκοπό να εξασφαλίσουν τη συνέχεια του εφοδιασμού του ενός ή του άλλου μέρους, με τα προϊόντα που είναι αναγκαία για την άσκηση των δραστηριοτήτων που διατηρεί ο πωλητής ή εκείνων που μεταβιβάζονται στον αγοραστή. Ωστόσο, η διάρκεια των υποχρεώσεων αγοράς και εφοδιασμού πρέπει να περιορίζεται στο χρονικό διάστημα που είναι αναγκαίο για την αντικατάσταση της σχέσης εξάρτησης από αυτονομία στην αγορά. Ως εκ τούτου, οι υποχρεώσεις αγοράς και εφοδιασμού που αποσκοπούν στην εγγύηση των ποσοτήτων των προηγούμενων προμηθειών, μπορεί να θεωρηθούν δικαιολογημένες για μεταβατικό χρονικό διάστημα έως πέντε ετών ⁽³⁾.
34. Οι υποχρεώσεις αγοράς και εφοδιασμού καθορισμένων ποσοτήτων, ενδεχομένως σε συνδυασμό με ρήτρα αναπροσαρμογής, θεωρούνται άμεσα συνδεδεμένες με τη συγκέντρωση και απαραίτητες για την πραγματοποίησή της. Αντίθετα, οι υποχρεώσεις που αφορούν απεριόριστες ποσότητες ⁽⁴⁾, προβλέπουν αποκλειστικότητα ή επιφυλάσσουν προνομακική μεταχείριση στον προμηθευτή ή τον αγοραστή δεν θεωρούνται απαραίτητες για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης ⁽⁵⁾.
35. Οι συμφωνίες παροχής υπηρεσιών και διανομής μπορεί να έχουν το ίδιο αποτέλεσμα με τις συμφωνίες αγοράς και εφοδιασμού· και στην περίπτωση αυτή ισχύουν οι παρατηρήσεις που αναφέρονται ανωτέρω.

⁽¹⁾ Καθόσον εμπίπτουν στο πεδίο του άρθρου 81, παράγραφος 1, της συνθήκης ΕΚ, οι εν λόγω συμφωνίες εμπίπτουν και στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 772/2004, ή άλλες κοινοτικές διατάξεις.

⁽²⁾ Απόφαση της Επιτροπής της 1ης Σεπτεμβρίου 2000 (COMP/M.1980 — Volvo/Renault V.I., σημείο 54).

⁽³⁾ Απόφαση της Επιτροπής της 5ης Φεβρουαρίου 1996 (IV/M.651 — ATT/Philips, VII)· απόφαση της Επιτροπής της 30ής Μαρτίου 1999 (IV/JV.15 — BT/ATT, σημείο 209)· βλ. για εξαιρετικές περιπτώσεις απόφαση της Επιτροπής της 13ης Μαρτίου 1995 (IV/M.550 — Union Carbide/Enichem, σημείο 99)· απόφαση της Επιτροπής της 27ης Ιουλίου 1995 (IV/M.612 — RWE-DEA/Enichem Augusta, σημείο 45).

⁽⁴⁾ Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, οι υποχρεώσεις που αφορούν καθορισμένες ποσότητες με ρήτρα αναπροσαρμογής είναι, στις περιπτώσεις αυτές λιγότερο περιοριστικές για τον ανταγωνισμό, βλ. π.χ. απόφαση της Επιτροπής της 18ης Σεπτεμβρίου 1998 (IV/M.1292 — Continental/ITT, σημείο 19).

⁽⁵⁾ Απόφαση της Επιτροπής της 30ής Ιουλίου 1998 (IV/M.1245 — VALEO/ITT Industries, σημείο 64)· βλ. για εξαιρετικές περιπτώσεις (π.χ. απουσία αγοράς) απόφαση της Επιτροπής της 13ης Μαρτίου 1995 (IV/M.550 — Union Carbide/Enichem, σημεία 92 έως 96)· απόφαση της Επιτροπής της 27ης Ιουλίου 1995 (IV/M.612 — RWE-DEA/Enichem Augusta, σημεία 38 επόμεν.).

IV. ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΣΥΝΘΕΙΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥΣ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 4 ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΝ**A. Υποχρεώσεις μη άσκησης ανταγωνισμού**

36. Η υποχρέωση μη ανταγωνισμού μεταξύ των μητρικών επιχειρήσεων και της κοινής επιχείρησης μπορεί να θεωρηθεί απαραίτητη για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης και άμεσα συνδεδεμένη μ' αυτήν, εφόσον αφορά τα προϊόντα, τις υπηρεσίες και τις εδαφικές περιοχές που καλύπτει η ιδρυτική συμφωνία της κοινής επιχείρησης ή το καταστατικό της. Οι εν λόγω ρήτρες μη ανταγωνισμού προκύπτουν, μεταξύ άλλων, από την ανάγκη να εξασφαλισθεί καλή πίστη κατά τις διαπραγματεύσεις: μπορεί επίσης να προκύπτουν από την ανάγκη να αξιοποιηθούν πλήρως τα στοιχεία ενεργητικού της κοινής επιχείρησης ή να της δοθεί η δυνατότητα να αφομοιώσει την τεχνογνωσία, τη φήμη και την πελατεία που εισέφεραν οι μητρικές επιχειρήσεις, ή ακόμη από την ανάγκη να προστατευθούν τα συμφέροντα των μητρικών επιχειρήσεων στην κοινή επιχείρηση έναντι ανταγωνιστικών συμπεριφορών που διευκολύνονται, μεταξύ άλλων, από την προνομακή πρόσβαση των μητρικών επιχειρήσεων στην τεχνογνωσία, στη φήμη και πελατεία που εισέφεραν στην κοινή επιχείρηση ή που ανέπτυξε η ίδια. Οι εν λόγω υποχρεώσεις μη ανταγωνισμού μεταξύ των μητρικών επιχειρήσεων και της κοινής επιχείρησης μπορεί να θεωρηθούν ως άμεσα συνδεδεμένες με τη συγκέντρωση και απαραίτητες για την πραγματοποίησή της για τη διάρκεια ζωής της κοινής επιχείρησης ⁽¹⁾.
37. Το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής μιας ρήτρας μη ανταγωνισμού πρέπει να περιορίζεται στην περιοχή στην οποία προσέφεραν τα σχετικά προϊόντα ή υπηρεσίες οι μητρικές επιχειρήσεις πριν από τη σύσταση της κοινής επιχείρησης ⁽²⁾. Το γεωγραφικό αυτό πεδίο εφαρμογής μπορεί να επεκταθεί στις περιοχές όπου σχεδίαζαν να δραστηριοποιηθούν κατά τον χρόνο της πράξης οι μητρικές επιχειρήσεις, υπό την προϋπόθεση ότι είχαν ήδη πραγματοποιήσει επενδύσεις για τον σκοπό αυτό.
38. Ομοίως, οι ρήτρες μη ανταγωνισμού πρέπει να περιορίζονται στα προϊόντα και τις υπηρεσίες που συνιστούν την οικονομική δραστηριότητα της κοινής επιχείρησης. Μπορεί να περιλαμβάνουν προϊόντα και υπηρεσίες που βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο ανάπτυξης κατά τον χρόνο της πράξης, καθώς και προϊόντα και υπηρεσίες που είναι πλήρως αναπτυγμένα, αλλά δεν έχουν ακόμη διατεθεί στο εμπόριο.
39. Αν η κοινή επιχείρηση ιδρύεται για να διεισδύσει σε μια καινούργια αγορά, θα γίνεται αναφορά στα προϊόντα, τις υπηρεσίες και τις εδαφικές περιοχές όπου πρόκειται να δραστηριοποιηθεί βάσει της ιδρυτικής της συμφωνίας ή του καταστατικού της. Ωστόσο, θεωρείται ότι δεν χρειάζεται να προστατεύονται τα συμφέροντα μιας από τις μητρικές επιχειρήσεις έναντι του ανταγωνισμού των άλλων μητρικών σε άλλες αγορές εκτός εκείνων όπου θα δραστηριοποιείται εξ αρχής η κοινή επιχείρηση.
40. Επιπροσθέτως, οι υποχρεώσεις μη ανταγωνισμού μεταξύ της κοινής επιχείρησης και των μη ελεγχουσών μητρικών της επιχειρήσεων δεν είναι απαραίτητες για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης και δεν συνδέονται άμεσα μ' αυτήν.
41. Οι ίδιες αρχές ισχύουν για τις ρήτρες μη προσέλκυσης προσωπικού του άλλου μέρους και τήρησης εμπιστευτικότητας.

B. Συμφωνίες παραχώρησης αδειών εκμετάλλευσης

42. Μια άδεια εκμετάλλευσης που παραχωρείται από τις μητρικές επιχειρήσεις στην κοινή επιχείρηση μπορεί να θεωρηθεί απαραίτητη για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης και άμεσα συνδεδεμένη με αυτήν. Αυτό ισχύει ανεξάρτητα από το εάν πρόκειται για αποκλειστική άδεια εκμετάλλευσης και εάν η διάρκεια της είναι ορισμένη ή όχι. Η ισχύς της άδειας εκμετάλλευσης μπορεί να περιορίζεται σε συγκεκριμένο τομέα που αντιπροσωπεύει στις δραστηριότητες της κοινής επιχείρησης.

⁽¹⁾ Απόφαση της Επιτροπής της 15ης Ιανουαρίου 1998 (IV/M.1042 — *Eastman Kodak/Sun Chemical*, σημεία 40) απόφαση της Επιτροπής της 7ης Αυγούστου 1996 (IV/M.727 — *BP/Mobil*, σημείο 51)· απόφαση της Επιτροπής της 3ης Ιουλίου 1996 (IV/M.751 — *Bayer/Hüls*, σημείο 31)· απόφαση της Επιτροπής της 6ης Απριλίου 2000 (COMP/M.1832 — *Ahold/ICA Förbundet/Canica*, σημείο 26).

⁽²⁾ Απόφαση της Επιτροπής της 29ης Αυγούστου 2000 (COMP/M.1913 — *Lufthansa/Menzies/LGS/JV*, σημείο 18)· απόφαση της Επιτροπής της 22ας Δεκεμβρίου 2000 (COMP/M.2243 — *Stora Enso/Assidoman/JV*, σημείο 49, τελευταία φράση).

43. Οι άδειες εκμετάλλευσης που παραχωρεί η κοινή επιχείρηση σε μία από τις μητρικές της επιχειρήσεις ή οι αμοιβαίες άδειες εκμετάλλευσης, μπορεί να θεωρηθούν ότι συνδέονται άμεσα με τη συγκέντρωση και είναι απαραίτητες για την πραγματοποίησή της, υπό τους ίδιους όρους όπως και σε περίπτωση εξαγοράς επιχείρησης. Οι άδειες εκμετάλλευσης μεταξύ μητρικών επιχειρήσεων δεν θεωρούνται απαραίτητες για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης και άμεσα συνδεόμενες μ' αυτήν.

Γ. Υποχρεώσεις αγοράς και εφοδιασμού

44. Εάν οι μητρικές επιχειρήσεις εξακολουθούν να δραστηριοποιούνται σε αγορά προηγούμενου ή επόμενου σταδίου σε σχέση με την αγορά στην οποία δραστηριοποιείται η κοινή επιχείρηση, όλες οι συμφωνίες αγοράς και εφοδιασμού, περιλαμβανομένων των συμφωνιών παροχής υπηρεσιών και διανομής, διέπονται από τις αρχές που ισχύουν σε περίπτωση μεταβίβασης επιχείρησης.
-